

ПІДПРИЄМСТВО ЯК ВІДКРИТА ВИРОБНИЧА СИСТЕМА

Янченко Н.В., Пугачова А.В.

*Харківський національний університет будівництва та архітектури,
м. Харків*

Сучасний виробничий менеджмент виражається в переконанні, що успіх організації визначається насамперед раціональною організацією виробництва продукції, зниженням витрат, розвитком спеціалізації, тобто впливом управління на внутрішні чинники виробництва.

На перше місце висувається проблема гнучкості та адаптивності (приспособлення) до постійних змін зовнішнього середовища. Остання характеризується як сукупність змінних, які знаходяться за межами підприємства і не є сферою безпосереднього впливу з боку його менеджменту. Це насамперед ті організації і люди, які пов'язані з даним підприємством в силу виконуваних ним цілей і завдань: постачальники, споживачі, акціонери, кредитори, конкуренти, професійні спілки, торговельні організації, товариства споживачів, урядові органи.

Крім того, існує як би другий ряд факторів зовнішнього середовища, які, не надаючи прямого впливу на оперативну діяльність організації, зумовлюють стратегічно важливі рішення, прийняті її менеджментом. Найважливіша роль тут належить економічним, політичним, правовим, соціально-культурним, технологічним, екологічним, фізико-географічним чинникам і змінним. Внутрішнє середовище кожної організації формується під впливом змінних, які безпосередньо впливають на процес виробництва продукції, послуг. Це структура підприємства, його культура і ресурси, у складі яких величезна роль відводиться людям, їхнім знанням, здібностям і мистецтва взаємодії.

Використання різних підходів до аналізу виробничого менеджменту дозволяє більш глибоко пізнати єдність зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Так, згідно ситуаційного підходу до управління, організаційна структура підприємства і її елементи є не що інше, як відповідь на різні за своєю природою впливи ззовні. Головним чинником при такому підході виступає ситуація, тобто конкретний набір обставин, які мають істотний вплив на роботу організації в даний період часу. Звідси випливає визнання важливості специфічних прийомів, які допомагають виділяти фактори, впливаючи на які можна ефективно досягти мети.

Нова роль людини як ключового ресурсу зажадала від менеджерів зусиль зі створення умов для реалізації закладених у ньому потенцій до саморозвитку. Звідси - необхідність уваги до таких факторів, як організаційна культура, яка визначається як наявність у всіх працюючих загальних цілей, їх безпосередню участь у виробленні шляхів досягнення цих цілей, зацікавленість у забезпеченні загальних кінцевих результатів організації, різні форми демократизації управління, участь працюючих у прибутках, власності, управлінні, стиль керівництва і лідерство. Все це визначає соціальну відповідальність менеджменту як перед суспільством у цілому, так і перед окремими людьми, що працюють в організації.